

Kto szkoli dla najlepszych zespołów CLJ U-19?

W mediach bardzo często można spotkać się z różnego rodzaju rankingami akademii piłkarskich w Polsce. Brakuje jednak szczegółowych informacji, kto tak naprawdę wychowuje zawodników. Jak pokazał nasz raport, sukces sportowy akademii bardzo często wynika z selekcji i skautingu, a niekoniecznie pracy szkoleniowej. Zawodnicy dołączają do wiodących akademii w wieku 13-15 lat, przez kolejne 2-3 lata rozwijają się w otoczeniu najlepszych, wyselekcjonowanych talentów, jednak bardzo często baza szkoleniowa zbudowana została w mniejszych, lokalnych klubach.

W różnych zestawieniach pojawiają najczęściej takie kluby jak Lech Poznań, Zagłębie Lubin, Legia Warszawa, Pogoń Szczecin, czy też Górnik Zabrze. Wyniki jak i poziom sportowy, sprawiają, że wspomniane akademie przyciągają do siebie najbardziej uzdolnionych młodych adeptów futbolu głównie przez wzmożony skauting, równocześnie konkurując między sobą o topowe talenty. W dłuższej perspektywie ma to pozytywny wpływ na przychody klubów, które dzięki sprzedaży uzdolnionych piłkarzy mogą liczyć na ogromne wpływy do budżetu. Ale czy na pewno najwięksi szkolą aż tak dobrze? A może bliższa prawdy jest teza, iż zbierają oni owoce pracy mniejszych akademii?

Wspomnianą tematyką zajmowaliśmy się już w przeszłości – w 2019 roku sprawdziliśmy jakie efekty przyniósł jeden ze sztandarowych projektów PZPN, jakim jest PRO Junior System (cały raport dostępny pod [linkiem](#)). W tym celu została dokonana analiza Ekstraklasy, 1 oraz 2 ligi, pod kątem młodych piłkarzy, którzy byli w tamtym czasie objęci wspomnianym programem. Ustaliliśmy wówczas klub mający największy wpływ na wychowanie danego zawodnika oraz wiek dołączenia gracza do drużyny, w której występował w sezonie 2018/2019. Wnioski? Największe akademie w kraju nie szkolą najmłodszych! Zawodnicy objęci PRO Junior System dołączali do klubów Ekstraklasy, mając średnio 15 lat i 4 miesiące. Ta statystyka pokazuje, jak ogromną rolę w piłkarskim „ekosystemie” odgrywają mniejsze akademie (niezwiązane z klubami Ekstraklasy oraz 1 ligi). Powstaje szereg inicjatyw zachęcających największych do inwestowania w młodzież, natomiast ciągle zapomina się o tych, którzy tworzą fundamenty.

CLJ U-19

Kontynuując prace nad wyżej opisanym problemem postanowiliśmy zająć się rozgrywkami Centralnej Ligi Juniorów U-19. Działaliśmy w podobny sposób, jak w przypadku raportu dotyczącego PJS – najpierw ustalaliśmy klub, który był dla zawodnika wiodącym w wieku 8-12 lat, a następnie określaliśmy wiek dołączenia danego gracza do akademii, w której występował w sezonie 2022/2023. W analizie zostały uwzględnione trzy najlepsze zespoły minionych rozgrywek – podium wygląda następująco:

1. Lech Poznań
2. Górnik Zabrze
3. Raków Częstochowa

W pierwszej części raportu uwzględnieni zostali wszyscy zawodnicy, którzy według portalu Transfermarkt rozegrali minimum 90 minut (91 piłkarzy). W drugiej natomiast skupiliśmy się już wyłącznie na graczach odgrywających większą rolę w zespołach. W ramach analizy bazowaliśmy na informacji znajdującej się na portalach www.90minut.pl, www.transfermarkt.pl, a także materiałach prasowych, oficjalnych stronach oraz mediach społecznościowych klubów.

Wychowanek, czyli kto?

Status wychowanka jest ściśle określony przez przepisy UEFA, które obowiązują wszystkie europejskie federacje. Definicja wychowanka według UEFA:

- Wychowankowie to piłkarze, którzy przebywali w klubie co najmniej trzy lata pomiędzy skończonym 15. rokiem życia (lub na początku sezonu, w którym skończy 15 lat), a 21. rokiem życia (lub na końcu sezonu, w którym skończy 21 lat).

Jeszcze szersza definicja została zaproponowana przez PZPN – w przepisach dotyczących PJS wychowanek określany jest jako „młodzieżowiec zarejestrowany w klubie, z przerwami lub nie, przez okres trzech pełnych sezonów lub przez 36 kolejnych miesięcy pomiędzy 12 rokiem życia (lub

rozpoczęciem sezonu, podczas którego zawodnik kończył 12 rok życia) i 21 rokiem życia (lub końcem sezonu, podczas którego zawodnik kończył 21 rok życia)".

Klub wiodący w wieku 8-12 lat – dlaczego jest tak ważny?

Biorąc pod uwagę powyższe definicje większość analizowanych zawodników można byłoby określić jako wychowanków Lecha, Górnika, czy Rakowa. Nie sposób nie zauważyć jednak poważnej wady w przedstawionych przepisach – nie uwzględniają one bowiem szkolenia poniżej 12 roku życia. Innymi słowy do grona wychowanków zaliczalibyśmy wszystkich tych, którzy przybyli do wspomnianych akademii jako ukształtowani zawodnicy (przynajmniej w dużym stopniu).

Dlatego też w naszym raporcie istotną rolę odgrywa klub, w którym zawodnik spędził najdłuższy czas między 8 a 12 rokiem życia. To właśnie ten okres (zgodnie z koncepcją „złotego wieku”) uznawany jest za najważniejszy w rozwoju zawodników. Dzieci są wówczas najbardziej podatne na poznawanie nowych umiejętności, a także na przyswajanie wiedzy, którą dzielą się z nimi trenerzy. Młody zawodnik kształtuje elementy techniczno-taktyczne, które są bazą do dalszego rozwoju piłkarskiego. Równocześnie, dzięki relacjom z rówieśnikami oraz trenerem, rozszerza swoje kompetencje miękkie. Bez odpowiedniej pracy wykonanej na samym dole piramidy bardzo trudno o sukces sportowy w późniejszym okresie.

Szkolenie największych

Wśród trzech najlepszych drużyn CLJ U-19 w sezonie 2022/2023 znalazły się dwie akademie uznawane za czołowe w kraju (Lech i Górnik) oraz jedna, która odgrywa w Polsce coraz większą rolę (Raków). Większość zawodników występujących w barwach Lecha, Górnika, czy Rakowa zostało wyszkolonych w innych akademiach. Najwięksi nie tylko nie szkolą zawodników, którzy docelowo mają stanowić o sile pierwszego zespołu, ale jak się okazuje, mają również problemy z zasilaniem swoimi wychowankami własnych drużyn młodzieżowych. Kolejnym problemem jest bardzo duża rotacja zawodników w młodszych kategoriach wiekowych w „markowych” akademiach. Często wykorzystując markę i pozycję w Ekstraklasie, pozyskiwani są zawodnicy z mniejszych klubów już w wieku 7-8 lat, a i tak niewielu z nich dociera choćby do kategorii U-15. Duże akademie często w ten sposób zaburzają proces szkoleniowy dziecka, ponieważ celem nie zawsze jest jego dalszy rozwój, a wygrywanie. Dostęp do praktycznie nieograniczonej puli talentów w przypadku największych klubów sprawia, że ważniejsze staje się pozyskiwanie najzdolniejszych zamiast dbanie o rozwój obecnych zawodników.

Tabela 1. Liczba wychowanków najlepszych klubów CLJ U-19 oraz wiek dołączenia do akademii

Klub	Liczba zawodników, dla których był to klub wiodący w wieku 8-12	Średni wiek dołączenia do klubu
Lech Poznań	8	12 lat i 5 miesięcy
Raków Częstochowa	5	13 lat i 10 miesięcy
Górnik Zabrze	1	15 lat i 5 miesięcy

Źródło: Opracowanie własne.

Przeanalizowani piłkarze dołączali do wspomnianych akademii mając średnio 13 lat i 8 miesięcy. Najlepiej pod tym względem wypadł Lech Poznań, który miał 8 zawodników, a średni wiek dołączania do klubu wyniósł 12 lat i 5 miesięcy. Co ciekawe najgorzej w tej kategorii wiekowej wypadł Górnik Zabrze, w którego składzie w sezonie 2022/2023 występował tylko jeden gracz wychowany w tym klubie. Średni wiek dołączania do akademii Rakowa Częstochowa to 13 lat i 10 miesięcy. Natomiast w drużynie U-19 wystąpiło 5 piłkarzy wychowanych przez ten klub*.

*Większość zawodników wyszkolona w APN Częstochowa, czyli ówczesnej akademii związanej z Rakowem.

Tabela 2. Udział zawodników wyszkolonych przez Lecha, Raków i Górnika w kadrach tych zespołów

Klub	Udział zawodników wyszkolonych w klubie
Lech Poznań	22%
Raków Częstochowa	18%
Górnik Zabrze	4%

Źródło: Opracowanie własne.

Kto szkoli zawodników dla największych?

Najwięksi skupiają się na monitorowaniu utalentowanych graczy i ściąganiu ich do swojej akademii, a nie na szkoleniu od podstaw. Zawodnicy trafiają do największych ośrodków w okolicach 13 roku życia. Kto zatem szkoli ich wcześniej? Gdzie rozwijają się pod względem piłkarskim w wieku 8-12 lat? Wyłączając Lecha, Raków oraz Górnika, najwięcej zawodników wyszkoliła Sparta Zabrze. Wśród akademii niezwiązanych z klubami Ekstraklasy oraz 1 ligi, możemy wyróżnić również Chemika Bydgoszcz, Krakusa Nowa Huta, MKS DAP Dębica, Pogoń Zduńska Wola i Rozwój Katowice. W pozostałych przypadkach akademie miały po jednym swoim przedstawicielu. Pełny spis klubów, które wychowały analizowanych zawodników znajduje się na samym końcu raportu.

Tabela 3. Kluby z największą liczbą wyszkolonych zawodników

Kluby z największą liczbą wyszkolonych zawodników		
Klub	Liczba zawodników	Poziom rozgrywkowy, na którym występowała drużyna seniorska w sezonie 2022/2023
Lech Poznań	8	Ekstraklasa
Raków Częstochowa	5	Ekstraklasa
Sparta Zabrze	3	Klasa A
Chemicz Bydgoszcz	2	4 Liga
GKS Katowice	2	1 Liga
Korona Kielce	2	Ekstraklasa
Krakus Nowa Huta	2	Brak drużyny seniorów
Lechia Gdańsk	2	Ekstraklasa
MKS DAP Dębica	2	Brak drużyny seniorów
Pogoń Zduńska Wola	2	4 Liga
Rozwój Katowice	2	4 Liga

Źródło: Opracowanie własne.

W kolejnym kroku sprawdziliśmy z jakich województw pochodzą zawodnicy Lecha, Rakowa oraz Górnika. Analizujemy kluby z województwa śląskiego i wielkopolskiego, więc oczywistym jest, że będą one na szczycie zestawienia. Patrzymy zatem na trzecią lokatę, na której ex aequo znalazły się województwa: podkarpackie i pomorskie – pochodzi z nich łącznie aż 18 piłkarzy. Obecność pierwszego z nich spowodowana jest przeszukiwaniem tego regionu przede wszystkim przez Górnika Zabrze (5 zawodników wyszkolonych w województwie podkarpackim). Po graczy z tak odległych terenów potrafi również sięgnąć Lech Poznań (2 zawodników). Klub z Wielkopolski chętnie sprowadza młodych utalentowanych chłopców z województwa pomorskiego (5 graczy). Tabela 4 pokazuje, że największe akademie monitorują i sprowadzają talenty z różnych regionów w Polsce.

Tabela 4. Województwa, z których pochodzą zawodnicy

Województwo	Liczba wyszkolonych zawodników
Śląskie	22
Wielkopolskie	14
Podkarpackie	9

Pomorskie	9
Mazowieckie	4
Lubelskie	4
Kujawsko-pomorskie	4
Łódzkie	4
Dolnośląskie	2
Lubuskie	2
Małopolskie	2
Zachodnio-pomorskie	2
Świętokrzyskie	2
Warmińsko-mazurskie	1

Źródło: Opracowanie własne.

Droga uzdolnionego zawodnika pochodzącego z mniejszych miejscowości bardzo często rozpoczyna się w lokalnym klubie. Wyróżniający zawodnik następnie trafia do większej akademii w regionie, skąd w późniejszym czasie przenosi się do najlepszych klubów w Polsce. Postanowiliśmy więc sprawdzić kluby, które najczęściej pojawiały się w historii szkolenia zawodników. Oczywiście nie sprawdzamy tutaj, jaki klub był wiodącym w wieku 8-12 lat, natomiast analizujemy, które akademie najczęściej dokładały „cegielek” do rozwoju młodych piłkarzy. Wyróżniliśmy 25 akademii, które wystąpiły w historii przynajmniej dwóch zawodników. 40% z nich to akademie związane z klubami Ekstraklasy i 1 Ligi. Pozostałe to mniejsze ośrodki szkoleniowe, których seniorskie drużyny występowały w sezonie 2022/2023 na niższych poziomach rozgrywkowych (niektóre nie posiadają drużyny seniorów). Wśród nich na pewno należy wyróżnić, pojawiającego się aż czterokrotnie, Beniaminka Krosno. W historii takiej samej liczby zawodników pojawił się także Lotos Gdańsk, lecz w tym przypadku należy wspomnieć, że działa on na innych zasadach. W jego barwach występują wyłącznie zawodnicy wypożyczeni z innych zespołów. Z akademii niezwiązanych z klubami Ekstraklasy oraz 1 ligi na uwagę zasługują także: AP Reissa, Rozwój Katowice i Sparta Zabrze (po 3 graczy).

Tabela 5. Spis klubów, które najczęściej pojawiały się w historii zawodników (z wyłączeniem Lecha Poznań, Rakowa Częstochowa oraz Górnika Zabrze)

Spis klubów, które najczęściej pojawiały się w historii zawodników (z wyłączeniem Lecha Poznań, Rakowa Częstochowa oraz Górnika Zabrze)		
Klub	Liczba Zawodników	Poziom rozgrywkowy, na którym występowała drużyna seniorska w sezonie 2022/2023
GKS Katowice	5	1 Liga
Beniaminek Krosno	4	Brak drużyny seniorów
Legia Warszawa	4	Ekstraklasa
Lotos Gdańsk	4	Brak drużyny seniorów
Zagłębie Lubin	4	Ekstraklasa
AP Reissa	3	5 Liga
Lechia Gdańsk	3	Ekstraklasa
Rozwój Katowice	3	4 Liga
Sparta Zabrze	3	Klasa A
Arka Gdynia	2	1 Liga

Chemik Bydgoszcz	2	4 Liga
FASE Szczecin	2	Klasa B
Gwarek Zabrze	2	Klasa A
Korona Kielce	2	Ekstraklasa
Krakus Nowa Huta	2	Brak drużyny seniorów
MKS DAP Dębica	2	Brak drużyny seniorów
MUKS CWZS Bydgoszcz	2	Klasa B
Pogoń Szczecin	2	Ekstraklasa
Pogoń Zduńska Wola	2	4 Liga
Polonia Warszawa	2	2 Liga
Resovia Rzeszów	2	1 Liga
Stal Mielec	2	Ekstraklasa
Varsovia Warszawa	2	Brak drużyny seniorów
Victoria Częstochowa	2	4 Liga
Wisła Kraków	2	1 Liga

Źródło: Opracowanie własne

Zawodnicy wiodący

Pierwsza część raportu poświęcona była wszystkim graczom występującym w CLJ U-19 w Lechu Poznań, Górniku Zabrze oraz Rakowie Częstochowa. W drugiej zaś skupimy się wyłącznie na zawodnikach wiodących, czyli takich którzy stanowili o sile trzech najlepszych zespołów w Polsce w tej kategorii wiekowej. W tym celu przeanalizujemy jedenastu piłkarzy z każdej drużyny z największą liczbą minut na boisku (według portalu Transfermarkt)*.

*w przypadku Bartosza Rutkowskiego (trzeci wynik pod względem minut w Górniku Zabrze) niestety nie udało znaleźć się potrzebnych informacji. W analizie zostanie zatem uwzględniony gracz z dwunastym wynikiem w zespole.

Tabela 6. Główne dane dla zawodników z największą liczbą minut

Klub	Liczba zawodników, dla których był to klub wiodący w wieku 8-12	Udział zawodników wyszkolonych w klubie	Średni wiek dołączenia do klubu
Lech Poznań	3	27%	11 lat i 10 miesięcy
Raków Częstochowa	1	9%	14
Górniki Zabrze	1	9%	15 lat i miesiąc

Źródło: Opracowanie własne.

W tej statystyce Lech zdecydowanie góruje nad pozostałą dwójką. Poznański klub wypada lepiej zarówno pod względem liczby wyszkolonych zawodników, jak i średniego wieku dołączania do akademii. Młodzi zawodnicy dołączali do niej mając średnio 11 lat i 10 miesięcy, czyli według koncepcji „złotego wieku” w końcówce okresu, w którym najłatwiej przyswajana jest wiedza. Znacznie gorzej wygląda to w przypadku Rakowa i Górnika – kolejno 14 lat oraz 15 lat i miesiąc. Szczególnie do tego ostatniego klubu gracze dołączali naprawdę późno.

Tabela 7. Jedenastu zawodników z największą liczbą minut – Lech Poznań

Zawodnik	Minuty	Wiek dołączenia do klubu	Klub wiodący w wieku 8-12 lat	Poprzednie kluby (chronologicznie)
Mateusz Pruchniewski	1707	13	GKS Katowice	GKS Katowice
Kacper Orzechowski	1704	14	Arka Gdynia	Gedania Gdańsk, Arka Gdynia, UKS Lotos Gdańsk
Maksym Pietrzak	1619	7	Lech Poznań	-
Kamil Budych	1509	8	Lech Poznań	AP Reissa Poznań
Aleksander Nadolski	1501	10	Notecianka Pakość	Notecianka Pakość
Karol Kalata	1386	14	MKS Znicz Pruszków	MKS Znicz Pruszków
Michał Gurgul	1230	11	AP Reissa Poznań	AP Reissa Poznań
Jan Niedzielski	1154	8	Lech Poznań	FA Leszno
Mateusz Wójcik	1081	13	Stal Mielec	Stal Mielec
Kacper Kroczyński	1037	18	Unia Swarzędz	Unia Swarzędz, AP Reissa, Arka Gdynia
Filip Wolski	975	14	Korona Kielce	Korona Kielce

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 8. Jedenastu zawodników z największą liczbą minut – Raków Częstochowa

Zawodnik	Minuty	Wiek dołączenia do klubu	Klub wiodący w wieku 8-12 lat	Poprzednie kluby (chronologicznie)
Jakub Rozwadowski	2222	14	Mazovia Tomaszów Mazowiecki	Mazovia Tomaszów Mazowiecki, Lechia Tomaszów Mazowiecki
Tomasz Okulicki	2136	17	RKP ROW Rybnik	RKP ROW Rybnik, Legia Warszawa
Hubert Muszyński	2055	15	ZAP Zbąszynek	ZAP Zbąszynek, KS Stilon Gorzów Wielkopolski
Jakub Cierpień	1837	11	UKS Orzeł Konopiska	UKS Orzeł Konopiska
Oliwier Siuda	1617	15	Pogoń Zduńska Wola	Pogoń Zduńska Wola
Jerzy Napieraj	1589	13	WKS Wieluń	WKS Wieluń
Patryk Malamis	1473	15	Zagłębie Lubin	Skorpiony Lubań, Zagłębie Lubin, UKS Lotos Gdańsk
Jakub Wireński	1463	16	Lechia Gdańsk	Lechia Gdańsk, Jaguar Gdańsk, Lechia Gdańsk, Jaguar Gdańsk
Łukasz Józefczyk	1415	14	Pogoń Zduńska Wola	Pogoń Zduńska Wola
Dawid Kucharczyk	1345	9	APN Częstochowa	Płomień Czarny Las, APN Częstochowa
Nikodem Kitowski	1287	15	Cartusia 1923 Kartuzy	Cartusia 1923 Kartuzy, UKS Lotos Gdańsk

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 9. Jedenastu zawodników z największą liczbą minut – Górnik Zabrze

Zawodnik	Minuty	Wiek dołączenia do klubu	Klub wiodący w wieku 8-12 lat	Poprzednie kluby (chronologicznie)
----------	--------	--------------------------	-------------------------------	------------------------------------

Kamil Soberka	2700	9	Górnik Zabrze	APN Knurów
Norbert Barczak	2520	15	Polonia Przemyśl	Polonia Przemyśl, Beniaminek Krosno
David Hyjek	2181	16	Szkolony w klubach zagranicznych	Kluby zagraniczne
Iwo Świerkot	2176	17	Sparta Zabrze	Sparta Zabrze, Ruch Radzionków, GKS Katowice
Mateusz Michalski	2122	17	Nie udało się ustalić	Gwarek Zabrze
Peter Juritka	1832	17	Slovan Bratysława	Legia Warszawa, Slovan Bratysława, Delta Warszawa, Escola Varsovia Warszawa
Kacper Capiga	1816	12	Sparta Zabrze	Sparta Zabrze, GKS Katowice
Aleksander Tobolik	1615	14	JUVENTUS ACADEMY Piekary Śląskie	Ruch Radzionków, JUVENTUS ACADEMY Piekary Śląskie
Mikołaj Mekler	1529	17	AP Pomorze Sopot	AP Pomorze Sopot, Lechia Gdańsk
Nikodem Zielonka	1441	16	Rozwój Katowice	Rozwój Katowice
Hubert Ogórek	1365	16	Resovia Rzeszów	Resovia Rzeszów, Legia Warszawa, Resovia Rzeszów

Źródło: Opracowanie własne

Najwięcej z analizowanych zawodników zostało wyszkolonych przez Lecha Poznań (3 graczy). Więcej niż jednego piłkarza wychowały również dwa mniejsze ośrodki – Pogoń Zduńska Wola oraz Sparta Zabrze (po 2 graczy). Pozostałe akademie dostarczały po jednym zawodniku.

Piłkarska przeprowadzka

W końcowej części raportu skupimy się na kierunkach ściągania piłkarzy, a dokładniej na tym, jak daleko od domu musieli przeprowadzać się zawodnicy, aby dołączyć do czołowych akademii*.

*Najstarsze grupy młodzieżowe Lecha Poznań stacjonują we Wronkach (około 50 km od Poznania), ale w analizie uwzględniamy odległość między miastem, z którego pochodzi poprzedni klub, a Poznaniem. W innym przypadku zawodnicy z Poznania byłoby liczeni jako gracze sprowadzeni z miejscowości oddalonej o około 50 km od siedziby klubu. Ponadto niektórzy z nich rozpoczynali treningi w strukturach akademii Lecha w bardzo młodym wieku (w Poznaniu, a nie we Wronkach).

Tabela 10. Odległość między miastami klubów poprzednich, a miastami badanych akademii

Klub	Średnia przybliżona odległość (w linii prostej) między miastem, z którego pochodziła poprzednia akademie, a miastem klubu pozyskującego (km)
Górnik Zabrze	125,4*
Lech Poznań	172,8
Raków Częstochowa	193,1

Źródło: Opracowanie własne.

125,4 km – to średnia odległość między miastem poprzedniego klubu zawodnika, a Zabrzem. Jest to zdecydowanie mniejszy wynik niż w przypadku Lecha oraz Rakowa. Górnik ściąga bardzo dużo wyróżniających się graczy z regionu. W przypadku aż sześciu z nich wspomniana odległość nie przekroczyła nawet 20 kilometrów. Pokazuje to ogromną siłę województwa śląskiego, w którym funkcjonuje wiele klubów potrafiących dobrze wyszkolić młodych adeptów futbolu. Mimo to Górnik ściąga zawodników z różnych części kraju – do zabrzańskiej akademii przechodzili gracze z Gdańska, Warszawy, Rzeszowa, czy Krosna.

*W przypadku Górnika Zabrze średnia została wyliczona dla 10 zawodników – nie wzięto pod uwagę Davida Hyjka, który przeniósł się do klubu bezpośrednio z Hiszpanii. Jego historia sprawiłaby, że wynik Górnika nie byłby w żadnym stopniu porównywalny z wynikami Lecha i Rakowa.

Lech Poznań również prześwietla najbliższe otoczenie – czterech zawodników pochodzi z województwa wielkopolskiego. Jednak średnia odległość miasta, z którego pochodzi poprzedni klub zawodnika, a Poznaniem, jest znacznie wyższa niż w Górniku. W przypadku sześciu graczy wynosiła ona ponad 240 kilometrów. Bardzo podobnie działa Raków Częstochowa – odległość ta czterokrotnie była większa niż 300 kilometrów.

Te liczby pokazują, że dla największych akademii kilometry nie są przeszkodą. Lech, Raków, czy Górnik potrafią ściągać zawodników niemal z drugiego krańca Polski. „Walka” o najzdolniejszych toczy się więc na terenie całego kraju.

Tabela 11. Wszystkie kluby, które wyszkoliły analizowanych zawodników

Klub	Zawodnicy
Lech Poznań	8
Nie udało się ustalić	5
Raków Częstochowa	5
Szkolony przez kluby zagraniczne	5
Sparta Zabrze	3
Chemik Bydgoszcz	2
GKS Katowice	2
Korona Kielce	2
Krakus Nowa Huta	2
Lechia Gdańsk	2
MKS DAP Dębica	2
Pogoń Zduńska Wola	2
Rozwój Katowice	2
1922 Lechia Kostrzyn	1
AKS Mikołów	1
AP Jasło	1
AP KP Gdynia	1
AP Pomorze Sopot	1
AP Reissa Poznań	1
APP Biała Podlaska	1
Arka Gdynia	1
Bałtyk Koszalin	1
Beniaminek Krosno	1
Cartusia 1923 Kartuzy	1
Chojniczanka Chojnice	1
Ekoball Stal Sanok	1
FC Wrocław Academy	1
Football Academy "FAIR - PLAY" Złotów	1
FT Warszawa	1
GKS Wikielec	1
Górnik Zabrze	1
Jastrząb Głowaczów	1
JUVENTUS ACADEMY Piekary Śląskie	1

Koziołek Poznań	1
Mazovia Tomaszów Mazowiecki	1
MKP Odra Wodzisław Śląski	1
MKS Debrzno	1
MKS Jantar Ustka	1
MKS Znicz Pruszków	1
MOSIR Jastrzębie Zdrój	1
Motor Lublin	1
Notecianka Pakość	1
Orzełek Przeworsk	1
Podbeskidzie Bielsko- Biała	1
Polonia Przemyśl	1
Resovia Rzeszów	1
RKP ROW Rybnik	1
Skra Paterek	1
Stal Mielec	1
Tomasovia Tomaszów Lubelski	1
UKS AP Falubaz Zielona Góra	1
UKS Niedźwiadek Chełm	1
UKS Orzeł Konopiska	1
Unia Swarzędz	1
Victoria 1918 Jaworzno	1
Victoria Czermin	1
Warta Poznań	1
Wisła Płock	1
WKS Wieluń	1
Wybrzeże Rewalskie Rewal	1
Zagłębie Lubin	1
ZAP Zbąszynek	1
SUMA	91

Źródło: Opracowanie własne.